

εὐρέσεως αὐτοῦ, διότι δὲν εὐρέθη ἐρριμένον που οὐδ' ἐπὶ τοῦ ἀρχαίου ἐδάφους, ἀλλ' εὐρέθη εἰς βάθος ἐνὸς μέτρου ὑπὸ τὸ ἀρχαίον ἔδαφος, ἐν τῷ χώρῳ τῷ μεταξὺ τῆς θόλου καὶ τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ, καθέτως κείμενον καὶ διὰ πλίνθων ἐπιμελῶς καθ' ἅπασαν αὐτοῦ τὴν ἐπιφάνειαν περιτετυλιγμένον. Ἔϊνε ἄρα κατάδηλον ὅτι ἐτάφη ὑπὸ ἀνθρωπίνης χειρὸς καὶ περιετυλίχθη διὰ πλίνθων ἐπὶ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ κείται ἐκεῖ ἀβλαβὲς καὶ ἀσφαλές. Ποία δὲ ἡ ἐξήγησις τοῦ παραδόξου τούτου φαινομένου, εἶνέ μοι πάντῃ ἀδηλον. Μήπως τὸ προκείμενον κιονόκρανον ἦτο τὸ παράδειγμα, καθ' ὃ κατεσκευάσθησαν τὰ λοιπὰ, καὶ ἐκ τούτου ἴσως εὐλαθείας ἕνεκα πρὸς τὸ ἐπιφανὲς οἰκοδόμημα καὶ τὸν ἀρχιτέκτονα αὐτοῦ ἔθαψαν αὐτό, ἵνα σώζηται διὰ παντός; Τὰ παραδείγματα ὅμως κατεσκευάζοντο οὐχὶ ἐκ σκληροῦ λίθου, ἀλλ' ἐκ κηροῦ ἢ ἐξ ἄλλης μαλακῆς καὶ εὐκόλως ἐξεργαζομένης ὕλης.

Καὶ αὐταὶ μὲν αἱ περὶ τοῦ ὑπ' ἐξέτασιν κιονοκράνου εἰδήσεις, ἃς εἶχον νὰ ἀνακοινώσω τῷ ἀναγνώστῃ· ἀλλ' ἀνάγκη νὰ προσθέσω καὶ τὰ ἐξῆς:

Ἄν ἦτο βέβαιον ὅτι ἡ θόλος ὠκοδομήθη ὑπὸ Πολυκλείτου τοῦ ἐπιφανοῦς γλύπτου τῆς Β' ἑκατονταετηρίδος, ἐδυνάμεθα νῦν νὰ εἰπώμεν ὅτι τὸ προκείμενον κιονόκρανον εἶνε τὸ ἀρχαιότατον πᾶν σωζόμενον ἡμῖν κορινθιακῶν κιονοκράνων· ἀλλὰ πρὸ πολλοῦ ἔχω ἤδη ὑποδηλώσει (Πρακτικὰ τῆς Ἄρχ. Ἐταιρίας τοῦ ἔτους 1883 σελ. 50) καὶ ἄλλοτε ἐκτενῶς θέλω ἀναπτύξει, ὅτι κατ' ἐμὴν γνώμην ὁ ἀρχιτέκτων τῆς τε θόλου καὶ τοῦ θεάτρου εἶνε πιθανῶς Πολύκλειτος ὁ νεώτερος, ὁ κατὰ τὸ

πρῶτον ἡμισυ τῆς Δ' ἑκατονταετηρίδος ἀκμάσας. Τούτου δὲ οὕτως ἔχοντος, παραβάλλοντες τὸ ὑπ' ἐξέτασιν κιονόκρανον πρὸς τὸ ἐκ τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν Φιγαλίας παρατηρούμεν, ὅτι τὸ τελευταῖον τοῦτο, μίαν μόνον σειρὰν ἔχον φύλλων καὶ ἐκ τούτου ἰκανὸν μέρος τοῦ καλουμένου καλῆθου ἀκόσμητον, θὰ εἶνε ἀρχαιότερον τοῦ ἡμετέρου καὶ οἶονεὶ ἡ πρώτη μορφή τοῦ κορινθιακοῦ κιονοκράνου, διότι οἰανδῆποτε καὶ ἂν παραδεχθῶμεν τὴν ἀρχὴν καὶ τὸν τρόπον τῆς ἀναπτύξεως τοῦ κορινθιακοῦ κιονοκράνου, μίαν σειρὰν φύλλων θὰ εἶχεν αὐτὸ κατ' ἀρχάς, τῆς δευτέρας σειρᾶς προσθεθείσης ὑστερώτερον πρὸς μείζονα καλλωπισμὸν (1). Τὸ προκείμενον ὅμως δύο σειρὰς ἔχον φύλλων δεικνύει τὴν δευτέραν περίοδον τῆς ἀναπτύξεως τοῦ κορινθιακοῦ κιονοκράνου, ἐν ᾧ ἐξ ἄλλου τὸ ἀπλοῦν τῆς μορφῆς αὐτοῦ ἀποτελεῖ ἀντίθεσιν πρὸς τὸ τοῦ μνημείου τοῦ Λυσικράτους, ἐν ᾧ τὸ κορινθιακὸν κιονόκρανον ἀναφαίνεται ἐν ἄρᾳ ἀναπτύξει καὶ τελειότητι.

Κατὰ ταῦτα ἄρα τὸ ὑπ' ἐξέτασιν κιονόκρανον, ὅπερ ἄλλως μεγίστην ἔχει ὁμοιότητα πρὸς τὸ ἐκ τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν Μιλήτῳ, ἴσταται μεταξὺ τοῦ ἐκ τῆς Φιγαλίας καὶ τοῦ ἐκ τοῦ μνημείου τοῦ Λυσικράτους, κατ' ἀκολουθίαν προέρχεται πιθανῶς ἐκ τῶν χρόνων τοῦ πρώτου ἡμισείος τῆς Δ' ἑκατονταετηρίδος. Προστίθεται ἄρα δι' αὐτοῦ καὶ εἰς λόγος, ὑπὲρ ἧς ἀνωτέρω ἐξήγησκον εἰκασίας, ὅτι ἀρχιτέκτων τῆς θόλου ἦτο Πολύκλειτος οὐχὶ ὁ ἀρχαιότερος, ἀλλ' ὁ νεώτερος.

Π. ΚΑΒΒΑΔΙΑΣ.

ΑΡΧΑΪΚΟΝ ΑΕΤΩΜΑ ΕΚ ΤΗΣ ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ

(Ὅρα τὴν ἀρχὴν τοῦ ἔθρου τούτου ἐν τῇ Ἄρχ. Ἐφημ. τοῦ 1884 σ. 147 ὅς καὶ τὸν οἰκτεῖον πίνακα ὑπ' ἀρ. 7).

Β'. Η ΠΑΡΑΣΤΑΣΙΣ

Ὁ κατὰ τῆς Ὑδρας ἄθλος τοῦ Ἡρακλέους εἶνε ἐκ τῶν ἔργων τοῦ ἥρωος τούτου, ἅπερ ἐξ ἀρχῆς ἢ τε ποιήσεις καὶ αἱ τέχναι καθ' ὅμοιον τρόπον παρέστησαν. Κατὰ τὸν Ἡσίοδον (Θεογον. 313 κ. ἐξ.) ἡ Ὑδρα εἶνε θυγάτηρ τῆς Ἐχιδνῆς ἐκ τοῦ Τυφάου-

νος, ἀνατραφεῖσα πρὸς ὄλεθρον τοῦ Ἡρακλέους ὑπὸ τῆς ἐχθρᾶς αὐτῷ Ἡρας.

(1) Τοιαύτη θὰ ἦτο ἡ φυσικὴ πορεία τοῦ κιονοκράνου τούτου ἐν τῇ ἀναπτύξει αὐτοῦ· ἀλλ' ἐννοεῖται ὅτι πρὸς διάκρισιν τῆς φυσικῆς ταύτης πορείας αὐτοῦ δὲν πρέπει νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὰ μεταγενέστερα κιονοκράνα, ἐν οἷς εἶχε παύσει πλέον ἡ ἀνάπτυξις καὶ ἐπεκράτει ἡ σύγχυσις τῶν μορφῶν.